

פיצת-הזמן הבנקאית

מי שקורא עיתונים קרא בוודאי ידיעה על הבנק התשיעי כגודלו בארצות-הברית, קונרטיננטאל אילינויס, שכדי לתאר את גודלו, נאמר שהוא שווה לכל הבנקים בארץ יחד. בקיצור, מספיק גודל. ובכן, הבנק הזה נקלע לצרות, הוא הילווה יותר מדי. למיז לקוחות, כמו מדינות באמריקה הלטינית ועוד כמה חברות-ענק שהיו בקשיים כספיים.

בקיצור, הבנק היה בצרות. רבים ידעו, אך לא ידעו איזה צרות. מישונו כסלוליוזיה התבדה על חשבון הבנק וכבר למחרת הודגנו כסניפים תוריים של לקוחות מודאגים, שניקשו להוציא את כספם.

זה אולי מזכיר לכם משהו. באוגוסט וגם ספטמבר שנה שעברה, נראו תורים ארוכים של לקוחות הבנקים ליד סניפי הבנקים, בשם מוכרים מניות של הבנקים וקונים מטבע-חוזי. זה כבר קרה בארץ. בקיצור, קנו, קנו, קנו, עד שהבנקים ראו שהקופות מתרוקנות, וביקשו את עזרת הממשלה. כלומר, צעד אחד לפני פשיטת-רגל בסוּעל, סגרו את הבורסה, ושוב אי-אפשר היה למכור מניות של הבנקים. והסיפור ידוע.

נחזור לרגע לבנק האמריקאי, הנהלת הבנק נבהלה, ועוד איך. מכיוון שקטרונו כבנק גדול, ולא באחד מ-28 הבנקים הקטנים שפשטו את הרגל בארצות-הברית בשנה שעברה, נחלצו הבנקים הגדולים לסייע לבנק הכושל. גם החברה הביטוח-פקדונות-שלימפקדים נחלצה לעזרת הבנק. כסך הכל הורמו לבנק שיבועה וחצי מיליארד דולר, כדי שיוכל לעמוד בהתחייבויותיו ולשלם לכל לקוח את כספו. ועוד הערה: בארצות-הברית כל לקוח של בנק מבוסס, אוטומטי, עד 100 אלף דולר, ובכן, הבנק היה על סף פשיטת-רגל, ואלה שנחלצו לעזרתו דרשו לפטר את מנהלי הבנק וחברי מועצת-המנהלים. כך נעשה (ראו הגלופה). המנהלים שילמו את מחיר כישלונם, שם.

פה כפי שאתם יודעים בוודאי, לא קרה כלום, כמעט. הממשלה לא סייעה לבנקים, היא פשוט נטלה על עצמה את ההתחייבויות שלהם, אחרי שדפסו את

בעלי המניות הבנקאיות וכיסחו להם כמחצית מערכם.

אנחנו, והממשלה שאנחנו מטרנסים ממיינסו, היצלנו את הבנקים מפשיטת-רגל ומה שעוד מוזר במיקרה הישראלי, שמנהלי הבנקים, יש להם טענות נגדנו, לקוחותיהם. יש להם מזל שהם (מנהלי הבנקים) חיים בארץ הקודש, אחרת היו עפים כמו טילים מכיסאותיהם, ובאו נגמרת ההשוואה עם אמריקה.

ארוחת-צהריים

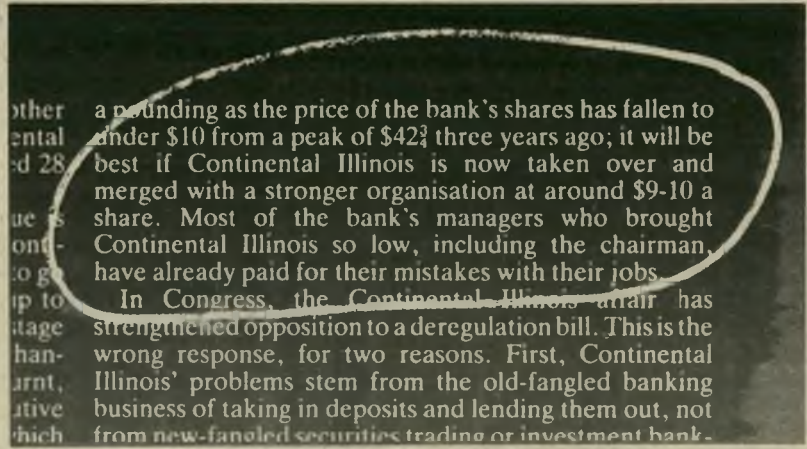
על חשבון הבנק

אני מוכרח להעלות בימים טרופים אלה, של ערב בחירות, עוד שאלה על סדר היום.

יש שאלות? יש, ובכן, מעשית ועניינית הבנקים הם היום בשליטה מלאה של הממשלה. רק רגע. מי שהוא שואל למה כי כל פושט רגל זוכה לכונסנכסים ובמיקרה שלנו, זו היא ממשלת ישראל, כאמצעות חברה הקרויה מ' נכסים (מ"ממשלת ישראל).

אבל, זהו כונס-נכסים מזר ביותר, הוא עוסק רק בדבר אחד: הזרמת מאות מיליוני דולרים לקופת הבנקים וסיוע עקיף וישיר להישדרותם. תרשמו לפניכם, זה לא יעזור, סצנת הזמן הבנקאית תתפוצץ במוקדם או במאוחר, לה לפני הבחירות או אחריהן. ולא חשבו מי יהיה בשליטון.

לפני שאני ניגש לפרק ב', אני מבקש להשיב על שאלה של עמית. מה יש לך נגד הבנקים? הוא

הקטע, מידיעון כלכלי אמריקאי, מספר כי אחרי ששערי מניות הבנק נפלו מ-42.75 דולר ל-10 דולר, הודחו רוב המנהלים, כולל יו"ר מועצת המנהלים, שהביאו את הבנק לשפל.

הם שילמו את המחיר

איך זה שעובדי מדינה יקבלו שכר של מאה אלף דולר ויותר לשנה? (למי שמתקשה, המדובר בעשרים מיליון שקל).

שואל, ראו אותך אוכל ארוחת-צהריים עם המנהלים, הוא מוסיף, מה רע לאכול צהריים על חשבון בנקי ובעיקר כשאני יכול לשמוע מדוע אני טועה, לדעתם, ולהסביר להם שהם טועים ולא אני. לעזאזל, מה אתה רוצה שאני אוכל צהריים על חשבונאי אני לא מנהל בנק ולא מקבל את המשכורת פעם בשנה, בתחילתה. ולי גם אין חשבון הוצאות, ולגופו של עניין, מי שנפשל שישלם בכיסאו, כמו באמריקה.

מנהל הבנק

מתחיל להזיע

בשבוע שעבר סיפרתי ליריד סיפור בנקאי. תאר לך שאתה נכנס לבנק, כל בנק, מפקיד אצל הטלר (כספר, בעברית טובה) שליד הקופה, נניח 10,000 שקלים כמזומן, מקבל קבלה עם חותמת הבנק והתאריך ועם חתימת פקיד הבנק. יפה. אחרי כמה שבועות אתה מקבל הביתה את דף-החשבון, מחפש את ה-10,000 שלך, ואין. אתה מתרגש רץ לסניף, לאותו פקיד ושואל, מה קרה? הוא מרגיע אותך: סתם טעות של המחשב, מה אתה רואג?

מה אפשר לעשות, המחשב טעה, אתה חושב לעצמך ושואל, אז מה יהיה? אין בעיות, משיב הטלר, בדף-החשבון הבא יהיה תיקון. עוברים עוד כמה שבועות, מגיע דף חדש. ושוב לא מופיע הדיבוי של ה-10,000. אתה מצלצל לבנק והפקידה אומרת לך שזה לא יכול להיות והיא כבר רושמת את העניין, היא תברוק אישית והכל יתקן בסדר.

עוד כמה ימים עוברים ואתה מחליט שאולי כדאי לגשת לבנק, אתה ניגש, מחפש את הפקיד שלך. הוא איננו. קורה. אתה ניגש למנהל הסניף, מספר לו את העניין, מראה לו את הקבלה על הסכום שהפקדת ומתחיל לטעון נגד אי-הסדרים הממושכים של הבנק. אתה תובע אישור מידי על הכסף, ריבית, הצמדה ומריבוסה. גמרת. המנהל מתחיל להזיע (המוגן עובד). תשמע, הוא אומר לך. יש לנו בעיה. הטלר שעבד פה ולקח ממך את הכסף, לקח את הכסף לכיסו וברח לחו"ל. אתה לא הראשון שמתלונן. מסרנו את העניין למיטרה ומתנהלת חקירה.

בסדר, אתה אומר לו, אבל מה עם

מה מוכרים לאמריקאים?

אתם בטח חושבים ששיא-החוכמה זה למכור מקררים לאמריקאים? טעות. יש רבר חדש, וזה באמת יכול לקרות רק באמריקה. תנסו לנחש מינגדיל'ס בניו-יורק, לא תצליחו. אל תנסו. להחיש כנולבו הגדול הוא קרה. לא סתם קרה: אלא קרה מקדחת בן מאה אלף שנה שהובא הישר מגרילנד. והוא, הקרה, נמכר בשקיק, המכיל קילוגרם אחד קרח נקי, במחיר של שבעה דולר בלבד.

הקרה הזה אומר דבר הכולנו, יספיק לחמישים גביעי מרטיני וקצב התמסותו היה ארוך מדרגיל, למעשה כשל בזמן מאשר קצב התמסותו של קרה רגיל. הקרה בן האלמות, ייבצע גביע והשקה בצורה שקשה יותר והלגנטי יותר. עובדה זו מקורה באורך הרוחס בקרה.

הקרה הקדחני גם טריא יותר, כי מקורו נמים הבריאים ביותר, שקפאו הרבה לפני שהיהם המודרני הגיע אל חופי גרילנד.

הכסף שלי, אני מסרתי אותו לבנק, יש לי קבלה, תחזירו לי את הכסף. תחקרו כמה שאתם רוצים. תשמעו, אומר מנהל הסניף, אנחנו מבררים עכשיו אם אנחנו מבוטחים נגד גניבות מסוג זה. לא תהיה בעיה, תקבל את הכסף. נברר ונרדע לך.

אתה המום. לא מבין. חושב לרוץ לעורך-דין, לכתוב מיכתבים למבקר-המדינה (שאין זה בסמכותו), למנהל הכללי של הבנק, לבנק ישראל, לראש הממשלה, לכולם.

אתה חוזר הביתה, מספר לאשתך (אם יש לך) את כל הסיפור והיא אומרת: לא יכול להיות, מה זה, לוקחים לך את הכסף בבנק עם קבלה, ואחר כך אומרים שהפקיד שלהם גנב והם לא אחראים. מה זה, ג'ונגל?

הקבלן הפסיד

מחצית כספו

עכשיו אנחנו מגיעים לפרק שלישי. בחודשים האחרונים מתרחבים, וזה הניסוח הנכון, מיספר המיקרים שבהם פקיד מוסמך של הבנק, עושה פעולות בשם הבנק, מועל וגונב את כספי הלקוחות ובשאלה באים לבקש את כספם, אומרים להם, הפקיד לא היה מוסמך. הוא זיף, הוא רימה וכל מה שאתם רוצים, אנחנו (הבנק) נבדוק, אבל לא מבוטחים כלום.

כדי להוכיח את הדברים, אביא שלוש דוגמות, שלגביהן יש מיסמכים ועדויות.

יש בנק אחד, לא מהגדולים, שהמניות שלו נכללות בהסדר, וזה חשוב, שהמחשב שלו, יש לו נטיה כרונית לטעויות לטובת הבנק. שאלתי מומחה למחשבים, אם אפשר לגרום בתוכנית מחשב לטעויות לזר הנכון? אפשר, הוא אומר. אמר לי לקוח גדול של הבנק, אני מחזיק פקידה מיוחדת שעובדת כל החדש רק על דפי הבנק, ותאמין לי, הוא אומר, שכל החדש היא מרוויחה את משכורתה השנתית. אבל, הוא אומר, כמה אלפים לא בורקים את הדפים.

והנה עוד דוגמה, עם בנק שהוא לא גדול, אבל מניותיו בהסדר. מנהל סניף של הבנק, באחת מעריה-שדה, נתן מיכתבי ערבות של הבנק לאחד הלקוחות. זה מסרם לחברת-מימון, בשם שלום, שתמורת כתביה-ערבות הלוותה לו מיליוני דולרים. כשהגיע ומן-הפרעון והלווה לא שילם, פנתה חברת-המימון לבנק שערב ללקוח. התברר שמנהל הסניף נעלם, לאחר שהתברר שמעל.

הבנק טוען, הוא (מנהל הסניף) לא היה מוסמך לתת כתבי-ערבות בסכרי מים באלה, הוא זיף, הוא מעל.

ועוד סיפור, באותו בנק, אבל בעיר-שדה אחרת. מנהל הסניף שיכנע קבלן אחד לרכוש מניות של הבנק, כדי לקבל ערבות שנוקק לה כדי לקבל מיקרמה על עבודות שעמד לבצע.

אחרי חודשיים ביקש למכור את המניות הבנקאיות ולקנות מניה. הבנק סירב. חזר ודרש, מילא טופס מבירה של זריע אצל פקיד נייירות-העיר בבנק, אך זה סירב, על פי הוראת מנהל הסניף לבצע את המכירה. אחרי יומיים נסגרה הבורסה. הוא הפסיד במחצית מכספו.

מי לא היה בוועידה?

פי לא היה בוועידה הכלכלית, שהצליחה, פני שאמרים דבריהו שמעתם על תורה בשם אולימפיא אנד יורק? הבעלים שלה, יהודים טובים באמת, לא היו. ועכשיו תסתכלו על הגלופה המצמררת. תצבירה הווי גייסה כמעט אחת, באורח פרטי, משכנתא על סך של 970 מיליון דולר. פי כמה כמה שמניסות המטלות בשוק-הפיננסים הבינלאומי, וכל זה בשקט. בעודת תתם את: סלומון ברודרס אינס, משקיעים מוסדיים היו מוכנים להלוות לתורה סכום עתק. מנהלי ובעלי התורה הם האחים רייכמן מקנדה. הנחשבים לגדולי הקבלנים הפרטיים בעולם ומגלגלים מיליארדים רבים. הם לא באו לוועידה הכלכלית. חבל.

\$970,000,000

Olympia & York

Commercial First Mortgage Floating Rate Notes Due 1999

Salomon Brothers Inc